

УДК 343.1

A. Matviichuk

ACCESS TO MATERIALS OF UNSCHEDULED INSPECTION AS AN INSTRUMENT FOR PREVENTING AN ABUSE OF RIGHT FOR DEFENSE IN CRIMINAL PROCEEDINGS

A. O. Matviichuk,
кандидат юридичних наук,
начальник відділу юридичних послуг
ТОВ «Евентус-Ком»

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З АКТОМ ПОЗАПЛАНОВОЇ РЕВІЗІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЮ ПРАВА НА ЗАХИСТ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Постановка проблеми. Державний фінансовий контроль в Україні реалізується органом державного фінансового контролю – Держфінінспекцією (колишнє ГоловКРУ), яка сьогодні в черговий раз проходить реорганізацію (цього разу – в Державну аудиторську службу). Незважаючи на нову назву, завдання Держфінінспекції, а також основна форма роботи – ревізія – залишаються незмінними.

Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» передбачає два різновиди ревізії: планову, яка передбачається у плані роботи органу та проводиться виключно на підконтрольних установах, та позапланову, яка не передбачена у планах роботи органу та на підставі рішення суду може бути проведена як у підконтрольних, так і в невідконтрольних установах (у рамках кримінального провадження) [5]. Результати ревізії оформляють актом, який зазвичай стає основним джерелом доказів у кримінальному провадженні. Однак особи, які в акті ревізії названі «винними у вчинених порушеннях» (насамперед звільнені на момент ревізії працівники об'єкта контролю) і для яких існує практично 100-відсоткова гарантія у майбутньому приміряти на себе роль обвинуваченого в кримінальному провадженні, довідаються про зміст цього акта лише після пред'явлення їм підозри та, відповідно, одержання захисником доступу до матеріалів кримінального провадження. До цього часу у матеріали кримінального провадження, клопітливо зібраних слідчим, поки головний підозрюваний був лише свідком, окрім акта ревізії, нерідко підписаного об'єктом контролю під керівництвом нових очільників без заперечень, будуть додані пояснення, що підтверджують провину, і позитивний висновок експертизи про розмір заподіяних збитків.

Оскільки відповідно до ст. 219 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) слідчий зобов'язаний передати справу до суду не пізніше двох місяців з моменту повідомлення особи про підозру у вчиненні злочину, у сторони захисту залишається вкрай мало часу і можливостей для побудови ефективного захисту [3]. Натомість, якби особа мала можливість ознайомитися із змістом акта ревізії до його передачі правоохоронним органам, то, можливо, вдалося б домогтися закриття кримінального провадження у зв'язку з відсутністю складу кримінального правопорушення, спростувавши належними поясненнями та доводами висновки контрольного заходу.

Трапляється так, що колишні працівники об'єкта контролю довідуються у різний спосіб про те, що стали об'єктом пильної уваги слідства та ревізорів, і звертаються із заявами про ознайомлення з актом ревізії. Держфінінспекція у таких випадках відмовляє в доступі до інформації, посилаючись на ст. 222 КПК України, яка забороняє розголошення відомостей кримінального провадження. Питання «Чи правомірна така відмова?» і стане предметом дослідження у цій статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У юридичній літературі певною мірою розглядалося проблема реалізації ст. 222 КПК України [9, с. 439–440; 10, с. 479–480], однак порушене питання, як нам відомо, розглядається вперше.

Мета статті полягає у з'ясуванні правомірності відмови в доступі до матеріалів позапланової ревізії, що ще не були передані правоохоронному органу, особам, яких ці матеріали безпосередньо стосуються, тобто які згідно з висновками акта ревізії названі винними у допущених порушеннях.

Основні результати дослідження. Шукаючи відповідь на поставлене питання, звернемося до Основного закону. Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [1].

Порядок проведення позапланових ревізій регулюється Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [5]. За змістом ст. 11 цього Закону позапланова ревізія є формою інспектування, що проводиться на підставі рішення суду, а стосовно непідконтрольних установ – за рішенням суду у рамках кримінального провадження [5]. Відповідно до ч. 5 ст. 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» ініціатором проведення позапланової ревізії може виступити сама підконтрольна установа (пп. 2 і 4 ч. 5 ст. 11 Закону), орган фінансового контролю (п. 3 і 6 ч. 5 ст. 11 Закону), орган управління підконтрольної установи (п. 4 ч. 5 ст. 11 Закону), Кабінет Міністрів України, органи прокуратури, органи доходів і зборів, Національна поліція, Служба безпеки України, Національне антикорупційне бюро України (п. 5 ч. 5 ст. 11 Закону) [5]. У рамках даної статті ми розглядаємо питання проведення позапланових ревізій саме за зверненням правоохоронних органів, згаданих у п. 5 ч. 5 ст. 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [5].

Насамперед слід звернути увагу на сумнівний правовий статус позапланових ревізій, що проводяться за зверненням правоохоронних органів. Зазначені ревізії є своєрідним рудиментом кримінального процесуального закону (далі – КПК 1960 р.), що був чинним до прийняття Кримінального процесуального кодексу України і у ст. 97 передбачав так звану дослідчу перевірку [4]. В рамках такої дослідчої перевірки, як правило, і мали місце звернення правоохоронних органів з проханням про проведення позапланових ревізій. І якщо позапланова ревізія виявляла збитки, завдані державі, місцевим бюджетам чи безпосередньо підконтрольній установі, то правоохоронний орган порушував кримінальну справу і брався за її розслідування. Якщо збитки не виявлялися – правоохоронці робили висновки про відсутність ознак злочину, а отже, і підстав для порушення кримінальної справи. Окрім того, КПК 1960 р. передбачав повноваження органів дізнання, слідства, прокуратури і суду на призначення ревізії, які проводилися вже в рамках розслідування кримінальної справи (ст. 66) [4].

До 2012 р. акт ревізії був дуже зручним доказом у кримінальній справі, адже він, по-перше, не потребував жодної додаткової перевірки/експертизи, а по-друге, не міг бути оскаржений. З прийняттям у 2012 р. чинного КПК України можливості використання акта позапланової ревізії як беззаперечного доказу сторони обвинувачення істотно зменшилися. Зазначене стало наслідком кількох обставин. По-перше, чинний КПК України не наділяє ані правоохоронні органи, ані суд повноваженнями на призначення ревізії. Більше того, ревізія взагалі не згадується ані у главі 20 КПК України «Слідчі (розшукові) дії», ані у главі 21 «Негласні слідчі (розшукові) дії» [3]. З урахуванням ще давньоримського принципу «дозволено лише те, що дозволено», а також чіткої вказівки законодавця у ст. 1 КПК України на порядок регулювання кримінального провадження та зміст кримінального процесуального законодавства (до якого Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» не має жодного відношення), можна дійти цікавих висновків. По-друге, чинний КПК України у ст. 242, на відміну від ст. 76 КПК 1960 р., встановлює, що для визначення розміру матеріальних збитків слідчий або прокурор зобов'язаний звернутися до експерта для проведення експертизи [3; 4]. Заради справедливості відмітимо, що ревізія в КПК України таки згадується: відповідно до ст. 99 Кодексу висновки ревізії за умови наявності в них відомостей, які можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження, визнаються документом, тобто різновидом доказу в кримінальному провадженні [3]. Відмітимо однак, що за змістом ст. 93 КПК України висновки ревізій можуть бути витребувані від органів державної влади як стороною обвинувачення, так і стороною захисту [3]. На наш погляд, вжите законодавцем слово «витребувані» вказує на те, що ці висновки повинні вже існувати на момент звернення правоохоронного органу, а не створюватися, так би мовити, на його замовлення. Так і вийшло, що акт ревізії, зокрема позапланової, в одну мить з артилерії слідчих перетворився на чи то доказ, чи то натяк – наче й документ (ст. 99 КПК України), але без позитивного висновку експертизи нічого не вартий (ст. 242 КПК України) [3; 4].

Зважаючи на викладене, правоохоронці «знайшли вихід» із такої ситуації – почали звертатися до слідчого судді за отриманням дозволу на проведення позапланової ревізії, а вже маючи акт ревізії – звертатися до експертних установ для підтвердження висновків ревізії й обсягу заподіяних збитків. На погляд автора цієї статті, ситуація просто безглузда, адже одна й та сама робота робиться двічі: спершу ревізорами, а потім експертами, ще й без жодних гарантій тотожності висновків. Однак правоохоронці, вірні старим звичкам, категорично не бажають відмовлятися від послуг ревізорів.

Відмітимо, що в практиці зарубіжних країн простежуються різні підходи до порушеного питання, однак, як нам відомо, подвійне виконання однієї і тієї ж роботи не практикується. Наприклад, відповідно до ст. 144 Кримінального процесуального кодексу Болгарії призначення експертизи не є обов'язковим для підтвердження розміру заподіяних злочином збитків (так само, як було і в Україні за часів для КПК 1960 р.) [11]. Аналогічні положення містяться у ст.ст. 108 Кримінального процесуального кодексу Республіки Вірменія та ст. 143 Кримінального процесуального кодексу Республіки Молдова [12; 15]. Кримінальний процесуальний кодекс Боснії і Герцеговини у ст. 111 визначає, що у разі потреби в проведенні аудиту господарської документації (audit of business books) орган досудового розслідування видає припис на проведення такого аудиту з визначенням його предмета, а також фактів та обставин, що мають значення для слідства [13]. Так само вирішується питання відповідно до ст. 132 Кримінального процесуального кодексу Сербії [14].

Результати ревізії оформляються актом, що складається та підписується відповідно до пп. 35–44 Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами, затвердженого постановою Уряду від 20.04.2006 № 550 (далі – Порядок № 550) [8].

Зауважимо, що за змістом Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» та Порядку № 550 позапланова ревізія відрізняється від планової лише підставами, граничними строками та періодичністю проведення, а також можливістю провести позапланову ревізію за наявності кримінального провадження і в невідконтрольній установі [5; 8].

Відповідно до п. 48 Порядку № 550 у разі проведення ревізії на підставі звернення правоохоронних органів, її матеріали у визначені в п. 46 цього Порядку строки передаються до правоохоронних органів [8]. Відповідно до абз. 1 п. 46 Порядку № 550, якщо вжитими в період ревізії заходами не забезпечено повне усунення виявлених порушень, контролюючим органом у строк не пізніше, ніж 10 робочих днів після реєстрації акта ревізії, а у разі надходження заперечень (зауважень) до нього – не пізніше, ніж 3 робочих дні після надіслання висновків на такі заперечення (зауваження) надсилається об'єкту контролю письмова вимога щодо усунення виявлених ревізією порушень законодавства із зазначенням строку зворотного інформування [8].

Таким чином, за змістом пп. 46 і 48 Порядку № 550 акт позапланової ревізії, проведеної за зверненням правоохоронного органу, надсилають такому органу у строк не пізніше, ніж 10 робочих днів після реєстрації акта ревізії,

а у разі надходження заперечень (зауважень) до нього – не пізніше, ніж 3 робочих дні після надіслання висновків на такі заперечення (зауваження). При цьому, відповідно до абз. 2 п. 3 Порядку № 550 заперечення, зауваження до акта ревізії (за їх наявності) та висновки на них є невід'ємною частиною акта, а отже, акт ревізії направляється до правоохоронного органу – ініціатора ревізії разом з усіма додатками, запереченнями та висновками на них [8].

Шляхом нескладних арифметичних дій можна підрахувати час з моменту складання акта позапланової ревізії до моменту його надіслання правоохоронному органу – ініціатору ревізії, протягом якого документи перебуватимуть у володінні органу Держфінінспекції:

у разі відсутності заперечень на акт ревізії: 5 робочих днів після закінчення ревізії на передачу акта ревізії на ознайомлення (п. 39 Порядку № 550) + 3 робочі дні на підписання акта ревізії та повернення підписаних примірників до органу Держфінінспекції (п. 40 Порядку № 550) + 2 робочих дні на пересилання матеріалів до правоохоронного органу (пп. 46 і 48 Порядку ; 550) = максимум 0 робочих днів з дня завершення ревізії;

у разі наявності заперечень: 5 робочих днів після закінчення ревізії на передачу акта ревізії на ознайомлення (п. 39 Порядку № 550) + 3 робочі дні на підписання акта ревізії із запереченнями та повернення підписаних примірників до органу Держфінінспекції (п. 40 Порядку № 550) + 5 робочих днів на надання заперечень (п. 42 Порядку № 550) + 15 робочих днів для надання висновку на заперечення (п. 43 Порядку № 550) + 3 робочі дні для передачі матеріалів правоохоронцям (пп. 46 і 48 Порядку № 550) = максимум 31 робочий день.

Таким чином, у разі підписання об'єктом контролю акта позапланової ревізії без зауважень матеріали ревізії перебуватимуть у володінні органу Держфінінспекції близько двох тижнів, а у разі надіслання заперечень на акт позапланової ревізії – до 1,5 місяця. Звісно, ці строки є граничні і немає гарантій, що орган Держфінінспекції надсилатиме документи правоохоронцям в останній день. Водночас зазначені строки не є надмірними – вони об'єктивно необхідні для виконання передбачених законодавством заходів, а тому дострокове надіслання документів є радше винятком, ніж правилом.

Отже, матеріали позапланової ревізії до передання їх правоохоронному органу перебувають в органі Держфінінспекції достатньо тривалий час для забезпечення реальної можливості ознайомлення з ними тих осіб, яких вони стосуються, зокрема з числа колишніх працівників об'єкта контролю. При цьому, відповідно до п. 36 Порядку № 550, потреба в ознайомленні з актом ревізії та його підписанні іншими працівниками об'єкта контролю, зокрема колишніми керівником і головним бухгалтером, які відповідають за фінансово-господарську діяльність об'єкта контролю у період, що підлягає ревізії, визначається посадовою особою контролюючого органу самостійно [8]. Тобто Порядок № 550 містить не обмежені жодними рамками дискреційні повноваження ревізора (керівника ревізійної групи), що проводив ревізії, дозволити ознайомлення з актом ревізії зокрема тих осіб з числа колишніх працівників

об'єкта контролю, які у висновках акта ревізії названі винними у заподіянні збитків особами.

Отже, орган Держфінінспекції має і реальну можливість, і встановлені законодавством з питань здійснення державного фінансового контролю повноваження ознайомити колишніх працівників об'єкта контролю зі змістом акта ревізії, у тому числі позапланової. Однак не робить цього, посилаючись на приписи ст. 222 КПК України. Відповідно до ч. 1 ст. 222 КПК України відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим [3]. Проте КПК не містить визначення поняття «відомості досудового розслідування», як і поняття «матеріали досудового розслідування» чи «матеріали кримінального провадження». При цьому зі змісту стст. 221 та 290 КПК України можна дійти висновку, що матеріали кримінального провадження (досудового розслідування) охоплюють лише ті речові докази та документи, які перебувають у володінні правоохоронного органу та були одержані ним відповідно до встановленого КПК України порядку [3]. За змістом зазначених статей, відомостями з приводу матеріалів досудового розслідування можуть правомірно володіти (одержати) лише такі особи: сторони кримінального провадження, суд, інші особи, які брали участь у досудовому розслідуванні (напр., експерт). При цьому, відповідно до ст. 222 КПК України, саме на слідчого покладено обов'язок запобігати розголошенню матеріалів кримінального провадження особами, яким стали відомі відомості досудового розслідування, у зв'язку з участю в ньому, про їх обов'язок не розголошувати такі відомості без його дозволу – шляхом попередження про це зазначених осіб [3].

Як уже зазначалося вище, КПК України не передбачено такої слідчої чи процесуальної дії, як призначення/проведення ревізії, тому про участь органу Держфінінспекції у кримінальному провадженні не йдеться. Держфінінспекція є абсолютно самостійним органом влади, непідвідомчим жодним слідчим органам. Проведення ревізій є основним напрямком діяльності Держфінінспекції і здійснюється не відповідно до вимог КПК України для забезпечення розслідувань у кримінальному провадженні, а на виконання закріпленої у законі функції реалізації державного фінансового контролю. Будь-які документи, які надає Держфінінспекція правоохоронному органу, у тому числі акти позапланових ревізій, є добровільно наданими на запит правоохоронного органу в рамках збирання ним доказів (ч. 2 ст. 93, ч. 2 ст. 100 КПК України) [3]. Зазначені документи набувають кримінально-процесуального значення і статусу матеріалу кримінального провадження (досудового розслідування) лише з моменту їх фактичної передачі у володіння правоохоронного органу – сторони обвинувачення та винесення слідчим постанови про долучення до матеріалів кримінального провадження. До цього моменту власником і розпорядником відповідних документів та наявної у них інформації є саме орган Держфінінспекції і питання ознайомлення з ними має вирішуватися не відповідно до КПК України, а відповідно до норм адміністративного права.

Таким чином, ст. 222 КПК України не застосовується (не регулює) до відносин між органом Держфінінспекції, його посадовими особами та колиш-

німи працівниками об'єкта контролю з приводу їх ознайомлення з матеріалами ревізії цього об'єкта контролю, у тому числі позапланової.

Як вже зазначалося вище, законодавство з питань діяльності органів Держфінінспекції містить дискреційне повноваження посадових осіб цього органу дозволити ознайомлення колишніх працівників об'єкта контролю зі змістом акта ревізії або ні. Відтак, для пошуку аргументів на користь того чи іншого рівня слід звернутися до інших законодавчих актів, зокрема Закону України «Про інформацію» та Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Відповідно до абз. 2 ч. 2 ст. 11 Закону України «Про інформацію» кожному забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законом [6].

П. 2 ч. 2 ст. 10 Закону України «Про доступ до публічної інформації» встановлено право кожної особи на доступ до інформації про неї, яка збирається та зберігається, п. 1 ч. 3 цієї статті встановлено обов'язок розпорядників інформації, що володіють інформацією про особу, надавати її безперешкодно і безкоштовно на вимогу осіб, яких вона стосується, крім випадків, передбачених законом [7]. За змістом ч. 1 ст. 1 цього Закону публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом [7].

Інформація – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (абз. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про інформацію») [6].

Таким чином, до моменту передачі акта позапланової (та й планової теж) ревізії правоохоронному органу – ініціатору такої ревізії для долучення до матеріалів кримінального провадження, такий акт є документом, що створений у діяльності суб'єкта владних повноважень і містить публічну інформацію. А відтак ознайомлення зі змістом цього документа здійснюється відповідно до законів України «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації», які зобов'язують органи державної влади надати особі доступ до інформації, що її стосується.

Відповідно до ч. 2 ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» обмеження доступу до інформації здійснюється згідно із законом при дотриманні сукупності таких вимог:

1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;

2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;

3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні [7].

На наш погляд, у діяльності органу Держфінінспекції, зокрема при проведенні позапланових ревізій за зверненням правоохоронних органів, збіг зазначених умов ніколи не матиме місця. А приховування інформації від осіб, яких вона стосується та проти яких неминуче буде використана, є не що інше, як порушення прав особи на доступ до публічної інформації, що стосується її особисто, та крок до сприяння (потурання) у порушенні права особи на захист, зокрема права на ефективний засіб юридичного захисту, гарантованого ст. 13 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод [2]. Окрім того, зазначені дії стосовно колишніх працівників об'єкта контролю мають явно дискримінаційний характер за ознакою місця роботи: адже особи (як правило, мова йде про керівника та головного бухгалтера), що працювали на об'єкті контролю на момент проведення ревізії, у будь-якому випадку будуть ознайомлені з актом такої ревізії, що вже є порушенням принципу рівності та недискримінації, закріпленого у ст. 24 Конституції України [1]. Слід відмітити і інший негативний аспект приховування зазначеної інформації: особа позбавляється можливості надати пояснення та докази, які спростовують висновки акта ревізії, що спричиняє ефект доміно: помилкові висновки акта ревізії створюють марну роботу експертам, вводять в оману слідство щодо фактичних обставин конкретної дії чи події, спричиняють значні витрати (і зусиль, і часу, і грошей) потенційного обвинуваченого на забезпечення свого захисту тощо. Інакше кажучи: приховування інформації від осіб, яких вона прямо стосується, є «ведмежою послугою» органам слідства, оскільки жодним чином не сприяє підвищенню ефективності слідчих дій.

Насамкінець з'ясуємо, яким чином зацікавлені особи можуть довідатися у законний спосіб про те, що проводиться позапланова ревізія. Це питання також є проблемним і недостатньо врегульованим. Зауважимо, що ми свідомо розглядаємо це питання наприкінці статті, а не на початку (як за логікою це мало б бути), оскільки відповідь на поставлене питання криється у законодавстві про доступ до публічної інформації, обґрунтованість застосування якого до досліджуваних відносин доведена вище.

На практиці колишні працівники дізнаються про проведення позапланових ревізій з двох джерел: або від осіб, зайнятих в організації на момент проведення ревізії, або отримавши від органу Держфінінспекції запит про надання пояснень з питань що виникли під час ревізії. Обов'язок запитати такі пояснення встановлений п. 18 Порядку № 550, відповідно до якого у разі виявлення порушень законодавства, контроль за дотриманням якого віднесено до компетенції контролюючого органу, посадові особи контролюючого органу повинні вимагати від працівників об'єкта контролю, причетних до виявлених порушень, письмові пояснення [8]. Відмітимо, що Порядок № 550 під «працівниками» має на увазі як дійних, так і колишніх працівників, про що свідчать положення абз. 3 п. 36 Порядку № 550, у якому згадуються «інші працівники об'єкта контролю, зокрема колишні керівник та головний бухгалтер» [8]. Однак на практиці, як правило, ревізори ухиляються від виконання цього

обов'язку стосовно звільнених працівників об'єкта контролю, зазначаючи в акті ревізії про неможливість відібрання пояснень у зв'язку звільненням особи. У рамках позапланової ревізії цьому побічно сприяють відносно короткі строки проведення ревізії – лише 15 робочих днів. Таким чином, перша умова забезпечення інформованості особи про сам факт проведення позапланової ревізії – це дотримання ревізорами порядку проведення ревізії в частині направлення запиту про надання пояснень.

Другою умовою забезпечення інформованості є виконанням органом Держфінінспекції вимог п. 2 ч. 1 ст. 14 Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо систематичного ведення обліку документів, які знаходяться у їх володінні, та постійного поточного інформування громадськості про свою діяльність [7].

Висновки. На підставі проведеного дослідження ми дійшли висновку, що орган Держфінінспекції має і реальну можливість, і встановлені законодавством з питань здійснення державного фінансового контролю повноваження ознайомити колишніх працівників об'єкта контролю зі змістом акта ревізії, у тому числі позапланової, у частині, що безпосередньо їх стосується. Відмова в доступі до зазначеної інформації з посиланням на ст. 222 КПК України або ж на ч. 2 ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» є неправомірною. Водночас для забезпечення належної реалізації прав і можливостей особи запобігти безпідставним звинуваченням на свою адресу слід внести зміни до абз. 3 п. 36 Порядку № 550, виклавши його у такій редакції: «Акт ревізії (витяг з нього) має бути наданий посадовою особою контролюючого органу для ознайомлення на вимогу колишнього керівника та/або головного бухгалтера, які відповідальні за фінансово-господарську діяльність об'єкта контролю у період, що підлягав ревізії, а також на вимогу інших колишніх працівників об'єкта контролю, які вказані в акті ревізії як особи, винні у допущенні порушень».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод від 04.11.1950 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13/32. – С. 270.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 1370. – С. 11.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон УРСР від 28.12.1960 № 1001-05// Відомості Верховної Ради УРСР. – 1961. – № 2. – Ст. 15.
5. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110.
6. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст.650.
7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314. – С. 1491.

8. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами: постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 № 550 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 16. – Ст. 1206. – С. 215.

9. *Аленін Ю.П., Берназ В.Д.* Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування / Ю.П. Аленін, В.Д. Берназ // Кримінальний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар / Відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. – Х.: Одиссей, 2013. – С. 439–440.

10. *Гора І.В.* Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування / І.В. Гора // Кримінальний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар / За заг. редакцією професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К.: Юстиніан, 2012. – С. 479–480.

11. Criminal Procedure Code of Republic of Bulgaria (effective since 29.04.2006) // State Gazetteю. – № 86/28.10.2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vks.bg/english/vksen_p04_03.htm#Chapter_twelve.

12. Criminal Procedure Code of the Republic of Armenia (№ НО-248 of 01.09.1998), Режим доступу до сайту: http://www.parliament.am/law_docs/010998НО248eng.pdf?lang=eng.

13. Criminal Procedure Code of Bosnia And Herzegovina (effective 01.03.2003) // «Official Gazette» of Bosnia and Herzegovina. – 2003. – № 3/03 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ohr.int/ohr.../criminal-procedure-code-of-bih.doc.

14. Criminal Procedure Code of Serbia // (Official Gazette of the Republic of Serbia. – 2001. – № 70/2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Mercenaries/WG/Law/Serbia/CriminalProcedureCode.pdf>.

15. Criminal Procedure Code of the Republic of Moldova (№122-XV dated 14.03.2003) // Official Monitor of the Republic of Moldova. – 2003. – №104-110/447[Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.seepag.info/download/rep_moldova/Criminal%20Procedure%20Code%20RM.pdf.

REFERENCES

1. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon vid 28.06.1996 № 254k/96-VR // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1996. – № 30. – St. 141.

2. Konventsii pro zakhyst prav liudyny ta osnovopolozhnykh svobod vid 04.11.1950 // Ofitsiyni visnyk Ukrainy. – 1998. – № 13/32. – S. 270.

3. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI // Ofitsiyni visnyk Ukrainy. – 2012. – № 37. – St. 1370. – S. 11.

4. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon URSR vid 28.12.1960 № 1001-05// Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR. – 1961. – № 2. – St. 15.

5. Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu: Zakon Ukrainy vid 26.01.1993 № 2939-XII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1993. – № 13. – St. 110.

6. Pro informatsiiu: Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 № 2657-XII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1992. – № 48. – St. 650.

7. Pro dostup do publichnoi informatsii: Zakon Ukrainy vid 13.01.2011 № 2939-VI // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2011. – № 32. – St. 314. – S. 1491.

8. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia inspektuvannia Derzhavnoiu finansovoiu inspektsiieiu, yii terytorialnymy orhanamy: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20.04.2006 № 550 // Ofitsiyni visnyk Ukrainy. – 2006. – № 16. – S. 215.

9. Alenin Iu.P., Bernaz V.D. Nedopustymist rozgholoshennia vidomostei dosudovoho rozsliduvannia / Iu.P.Alenin, V.D.Bernaz // Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: naukovo-praktychnyi komentar / Vidp. red.: S.V.Kivalov, S.M.Mishchenko, V.Iu. Zakharchenko. – Kh.: Odissei, 2013. – S. 439–440.

10. Hora I.V. Nedopustymist rozgholoshennia vidomostei dosudovoho rozsliduvannia / I.V. Hora // Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: naukovo-praktychnyi komentar / Za zah. redaktsiieiu profesoriv V.H. Honcharenka, V.T. Nora, M.Ie. Shumyla. – K.: Yustynian, 2012. – S. 479–480.

11. Criminal Procedure Code of Republic of Bulgaria (effective since 29.04.2006) // State Gazetteiu – № 86/28.10.2005. – Rezhym dostupu: http://www.vks.bg/english/vksen_p04_03.htm#Chapter_twelve.

12. Criminal Procedure Code of the Republic of Armenia (№ HO-248 of 01.09.1998). – Rezhym dostupu: http://www.parliament.am/law_docs/010998H0248eng.pdf?lang=eng.

13. Criminal Procedure Code of Bosnia And Herzegovina (effective 01.03.2003) // «Official Gazette» of Bosnia and Herzegovina. – 2003. – № 3/03. – Rezhym dostupu do сайту: www.ohr.int/ohr.../criminal-procedure-code-of-bih.doc.

14. Criminal Procedure Code of Serbia // (Official Gazette of the Republic of Serbia. – 2001. – № 70/2001. – Rezhym dostupu: <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Mercenaries/WG/Law/Serbia/CriminalProcedureCode.pdf>.

15. Criminal Procedure Code of the Republic of Moldova (№122-XV dated 14.03.2003) // Official Monitor of the Republic of Moldova. – 2003. – № 104-110/447. – Rezhym dostupu do сайту: <http://www.seepag.info>.

Матвійчук А.О. Ознайомлення з актом позапланової ревізії як інструмент запобігання порушенню права на захист у кримінальному провадженні

У статті досліджуються правові та організаційні засади доступу до матеріалів позапланових ревізій до моменту їх передачі правоохоронним органам з боку колишніх працівників об'єкта контролю, які згідно з висновками акта ревізії визнаються особами, винними у вчиненні певних порушень.

Ключові слова: ревізія, матеріали кримінального провадження, таємниця слідства, право на захист, право на інформацію, доступ до публічної інформації.

Матвейчук А.О. Ознакомление с актом внеплановой ревизии как инструмент предупреждения нарушения права на защиту в уголовном производстве

В статье исследуются правовые и организационные основания доступа к материалам внеплановых ревизий бывших сотрудников объекта контроля, которые согласно выводам акта ревизии признаются лицами, виновными в совершении конкретных нарушений.

Ключевые слова: ревизия, материалы уголовного производства, тайна следствия, право на защиту, право на информацию, доступ к публичной информации.

Matviichuk A. Access to materials of unscheduled inspection as an instrument for preventing an abuse of right for defense in criminal proceedings

In this article legal and organizational issues of access for former employees of controlled legal entities, which according to the act of inspection are found guilty in certain

violations, to materials of unscheduled inspections until these materials are transferred to law-enforcement bodies, are researched.

Key words: *Inspection; Materials of Criminal Proceedings; Investigatory Privilege; Right for Defense; Right for Information; Access to Public Information.*

Стаття надійшла до редакції 16.04.2016.